

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jelling Seminarium

i

Undervisningsaaret 1882—83.

Aarsberetning

udgiven i Sommeren 1883 af

Seminariets Forstander.

Odense.

FYENS STIFSBOGTRYKKERI.

1883.

Jelling Seminarium

i

Undervisningsaaret 1882—83.

Aarsberetning

udgiven i Sommeren 1883 af

Seminariets Forstander.

Odense.

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI.

1883.

I. Endelig Afgangsprøve 1882.

Til sidste Del af Skolelærer-Examen 1882 havde Seminariet i Februar s. A. indmeldt alle sine Elever i øverste Klasse, nemlig 27, som d. 1—4 Maj s. A. underkastede sig den skriftlige Prøve ved Seminariet. Den mundtlige Prøve underkastede de sig i Aarhus i sidste Halvdel af Juli og Begyndelsen af August. Den i forrige Aarsberetning omtalte J. F. Buhl, der allerede i 1881 havde underkastet sig den skriftlige Prøve, men ved Sygdom var bleven forhindret fra at komme op til mundtlig Examen, og som ved Nytaar 1882 atter var indtraadt som Elev paa Seminariet, blev i Sommeren 1882 angreben af sin gamle Sygdom og blev saaledes, efter at have fuldført den skriftlige Prøve med meget godt Udfald, nødt til at forlade Examen. En anden Examinand, der, paa Grund af en daarlig Karakter i et enkelt Fag, ikke kunde opnaa saa god en Hovedkarakter, som han ønskede at naa og burde naa, „forlod Examen“ under den mundtlige Prøve. De øvrige 25 Elever bestod alle Examen, 2 med „Udmærket duelig“, 18 med „Meget duelig“ og 5 med „Duelig“. Idet der bemærkes, at „Udmærket duelig“ tæller mindst 210 P., „Meget duelig“ 160 P., „Duelig“ 130 P., „Ej uduelig“ 100 P., hidsættes følgende Liste over Udfaldets Enkeltheder:

Examinanderens Navne.	Examens 1ste Afdeling i 1881 (Nr. 1, 4, 6 og 11 i 1880).							
	Geografi.	Mathematik.	Naturhistorie.	Naturlære.	Religion.	Praktisk Færdighed.	Dansk Boglæsning.	Udarbejdelse i Modersmaalet.
1. Andreasen, Niels Chr.	g. +	mg. +	g. +	ug.	g.	mg.	mg.	mg.
2. Bülow, Peter Carl	g.	g.	mg.	ug.	g.	g. +	mg.	mg.
3. Christensen, Jens	mg. +	mg.	mg.	mg.	g. +	mg.	g.	mg.
4. Christensen, Mads Møller..	g. +	g.	ug.	g. +	g. ÷	mg.	g.	g.
5. Christiansen, Henrik	g. +	g.	mg.	mg.	g.	g. +	g.	g.
6. Hansen, Jens Peter	g. ÷	g. ÷	g. +	g. +	mg.	g. +	g.	g. ÷
7. Jensen, Jens Henrik	g. +	mg. +	mg.	ug.	g. +	g.	g. ÷	g. +
8. Jensen, Jens Marius	mg. +	g. +	mg.	g. +	g. +	g. +	g. +	mg.
9. Jensen (Svane), Jørgen....	mg.	g. +	mg. +	ug.	mg.	mg.	g. +	g. +
10. Jensen, Tøger	mg.	g.	mg. +	mg. +	mg.	mg.	mg.	g. +
11. Kjær, Christian Christensen	mg. +	mg.	g.	mg. +	ug.	mg. +	g.	mg.
12. Kofod, Georg Anton.....	mg. +	g. +	ug.	mg.	mg.	g. +	mg.	g. +
13. Korsholm, Ludvig Chr.	ug.	ug.	mg.	mg. +	mg. +	g. +	mg.	g. +
14. Krogh, Peter	ug.	mg. +	ug.	ug.	mg. +	mg.	mg. +	mg.
15. Laursen, Niels Jørgen	ug.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg. +	mg. +	mg. +
16. Lose, N. Chr. Christophersen	ug.	mg.	mg.	mg. +	g. +	mg.	mg. +	mg.
17. Madsen, Jakob Peter.....	ug.	mg. +	mg. +	mg. +	mg.	g. +	mg.	g. +
18. Mouritsen, Jens Peter	ug.	g. +	g. +	mg.	mg.	g. +	g. +	g. +
19. Nielsen (Saaby), Frederik .	mg. +	mg. +	ug.	mg. +	mg.	g. +	g. +	g.
20. Ottosen, Jeppe Marius	mg. +	mg.	mg.	mg. +	mg. +	mg. +	mg.	mg.
21. Petersen, Andreas.....	g. ÷	mg. +	g. ÷	mg. +	g.	mg.	g.	g.
22. Sø, Mads Peter Mortensen.	mg. +	mg.	ug.	ug.	mg. +	mg.	mg. +	mg.
23. Sørensen, Anton	ug.	mg. +	g.	g. +	mg.	mg.	mg.	mg.
24. Sørensen, Hans Søren.....	ug.	g. +	mg. +	mg.	g. ÷	mg. +	mg.	g.
25. Vinther, Christian	mg. +	mg.	mg.	g. ÷	g. +	g. +	g. +	g.

Nr. 3 og 8 tog 1ste Del i Aarhus, Nr. 24 i Kbhvn., Resten i Odense.

Examens 2den Afdeling i 1882.

Regning.	Skrivning.	Historie.	Opdragelses- og Undervisningsl.	Tegning.	Hoved-karakter.	Points.	Sang.	Musik.	Gymnastik.	Orgelspil.
mg. +	g. +	g.	mg.	mg.	Meget duelig.	169	{ g. + Kan	{ g. + forest. }	g.	"
mg.	mg.	g.	mg.	mg. +	Meget duelig.	166	{ tg. K. ikke	{ g. ÷ forest. }	g.	"
mg. +	mg. +	mg.	mg.	mg.	Meget duelig.	177	{ mg. K. mg.	{ g. forest. }	g. +	"
g. +	mg.	g. +	mg.	mg. +	Duelig.	151	"	"	mg.	"
g. +	mg.	g.	g.	tg. +	Duelig.	141	{ g. ÷ K. ikke	{ g. ÷ forest. }	g. ÷	"
tg.	mg.	g. +	g.	mg. +	Duelig.	147	{ mg. Kan g.	{ g. + forest. }	mg.	"
g. +	mg.	g. ÷	g. ÷	ug.	Duelig.	156	{ g. + Kan g.	{ mg. forest. }	g. +	"
mg. +	mg.	g. +	g. ÷	mg. +	Meget duelig.	160	"	"	g.	"
mg.	g.	mg. +	mg.	g. +	Meget duelig.	172	{ tg. K. ikke	{ g. ÷ forest. }	g.	"
g. +	mg.	g. ÷	mg.	ug.	Meget duelig.	168	"	"	mg.	Kan fst.
mg.	mg.	mg. +	mg. +	mg. +	Meget duelig.	202	{ ug. K. mg.	{ ug. forest. }	mg. +	"
mg. +	mg.	mg.	g. +	ug.	Meget duelig.	180	{ mg. Kan g.	{ g. forest. }	g.	Kan fst.
g. +	g. +	mg. +	mg.	mg.	Meget duelig.	185	{ ug. K. mg.	{ g. + forest. }	g. +	K. g. fst.
ug.	mg.	ug.	mg. +	ug.	Udmk. duelig.	216	{ ug. K. mg.	{ mg. + forest. }	mg.	K. g. fst.
mg. +	mg. +	mg.	mg. +	ug.	Udmk. duelig.	219	{ ug. K. mg.	{ mg. forest. }	mg. +	Kan fst.
ug.	mg. +	mg.	mg. +	mg. +	Meget duelig.	193	{ mg. Kan g.	{ g. + forest. }	g. +	"
ug.	g. +	ug.	mg.	mg. +	Meget duelig.	193	{ mg. K. mg.	{ mg. forest. }	g.	K. g. fst.
mg. +	g. +	g. +	mg.	mg.	Meget duelig.	174	{ ug. K. mg.	{ g. + forest. }	mg.	"
mg. +	mg.	g. +	ug.	mg.	Meget duelig.	181	{ mg. + K. g.	{ g. + forest. }	mg.	Kan fst.
mg. +	mg. +	mg.	mg.	ug.	Meget duelig.	202	{ ug. K. mg.	{ ug. forest. }	mg.	K. mg. fst.
ug.	mg.	mg.	mg.	ug.	Meget duelig.	168	{ g. Kan	{ g. forest. }	g. +	"
ug.	g. +	mg. +	ug.	mg.	Meget duelig.	195	"	"	g.	"
mg. +	mg.	ug.	g. +	mg. +	Meget duelig.	180	"	"	tg. +	"
tg. ÷	ug.	mg. +	tg. +	mg.	Meget duelig.	161	{ tg. K. ikke	{ tg. forest. }	mg. +	"
g. +	g. +	mg.	g. +	g.	Duelig.	145	"	"	g. +	"

II. Seminariets Lærere.

Lærerpersonalet har siden 1873, da den nuværende Forstander blev ansat, ikke været underkastet mange Forandringer; de hvert tredje Aar skiftende Gymnastiklærere og de gjentagne Kapellanskifter have været de eneste Kilder til Af- og Tilgang. Anderledes har det været i det nu forløbne Undervisningsaar. Hidtilværende Femtelærer Hans Kristjansen, der allerede forrige Sommer var svagelig af Helbred, blev kort efter det ny Undervisningsaars Begyndelse endnu skrbøligere og blev allerede i September ude af Stand til at varetage sin Gjerning. Efter i nogen Tid at have ligget syg i Hjemmet maatte han i Oktober lægge sig ind paa Amtssygehuset i Vejle, hvor han efter et smerteligt Sygeleje afgik ved Døden d. 17. December. Han var født i Serritslev ved Horsens d. 1. Maj 1827 og blev saaledes kun noget over 55 Aar gammel. Efter at have taget Dimissions-examen ved Jelling Seminarium (1847) og efter at have beklædt forskellige Skolelærerembeder, sidst i Lyngaa ved Aarhus, blev han d. 3. September 1870 udnævnt til Lærer ved Jelling Seminarium (i Sang, Musik og Regning). Han var saaledes ved denne sin sidste Ansættelse allerede over 43 Aar gl., men ligesom han var ung af Sind, saaledes levede han sig hurtigt ind i de ny Forhold, og de 12 Aar, han tilbragte her, vare for ham lykkelige Aar, skjønt hans Kaar vare smaa, og skjønt hans Familie i mange Aar var hjemsøgt af langvarige Sygdomme og flere Dødsfald. Han havde af Naturen et lyst, frejdigt og barnligt Sind, og han havde en afgjort Lyst til at tænke det bedste om alle Mennesker. Han var glad ved sin Gjerning, og han havde den Lykke at være

afholdt af sine Elever, blandt hvilke han fik mange Venner og næppe en eneste Uven. Han levede stille og i et kjærligt Familieliv; sine Medlærere var han en trofast Ven og Hjælper. Sin sidste Sygdom bar han i Taalmodighed og i hjertelig Kristentro. Han blev d. 23. December jordfæstet paa Jelling Kirkegaard.

Under hans Sygdom blev en Del af hans Undervisning besørget af hans Medlærere og af Lærer Jørgensen ved Jelling Skole. Hans mange Musiktimer maatte imidlertid hvile, og det var derfor et stort Held for Seminariet, at vi strax efter hans Død kunde knytte en ny Lærer til vor daglige Gjerning, nemlig hans ældste Søn K. M. Kristjansen, Lærer i Nørup. Denne blev nemlig fra 1. Januar 1883 konstitueret i sin Faders Embede, og da han under 16. Marts blev fast ansat som Lærer ved Seminariet, blev Afbrydelsen saa lidet følelig som mulig.

En anden af Seminariets gamle Lærere, nemlig Pastor J. Claudi, der allerede forrige Sommer havde indgivet Ansøgning om Afsked, blev dog hele Undervisningsaaret ved at varetage sin Gjerning; da hans Pensionsforhold gjorde det ønskeligt, at han først i indeværende Finantsaar fik sin Ansøgning bevilget, skete dette d. 26. April d. A. Han har lovet at besørge sin Gjerning, indtil hans Eftermand kan tiltræde sit Embede, hvilket ventes at ville ske i Løbet af Sommeren. Da han saaledes endnu virker iblandt os, vil det være naturligt først i næste Aarsberetning at mindes den lange, trofaste Tjeneste, han i 32 Aar har udført ved Seminariet.

De øvrige Lærere have uden Afbrydelse varetaget deres Gjerning. Lærerne og deres Fag ere:

1. Forstanderen, Sognepræst J. Kr. Madsen, der underviste ældste Klasse i Troslære (3 T.), Bibelforklaring (2 T.), Bibellhistorie (2 T.), vejledede i praktisk Færdighed (1 T.) og i Hovedregning (1 T.), 2den Klasse i Bibellhistorie

(2 T.) og Hovedregning (1 T.), samt 1ste Klasse i Bibel-
forklaring (2 T.) 14 Timer.

2. Andenlærer, Pastor Claudi: ældste Klasse i Læs-
ning (1 T.), og Opdragelseslære (4 T.); 2den Kl. i Dansk
(7 T.); 1ste Kl. i Geografi (2 T.) og Dansk (7 T.); desuden
besørgede han alt Stilarbejdet i de to yngste Klasser; for-
uden dette altsaa 21 Timer.

3. Tredjelærer C. M. H. Ipsen: ældste Klasse i Teg-
ning (2 T.) og praktiske Øvelser (1 T.); 2den Kl. i Mathe-
matik (4 T.), Naturlære (4 T.), Naturhistorie (3 T.), Tegning
(2 T.); 1ste Klasse i Mathematik (4 T.), Naturlære (2 T.),
Naturhistorie (3 T.) og Tegning (2 T.) 27 Timer.

4. Fjerdelærer R. J. Holm: ældste Klasse i Historie
(3 T.), Dansk med Literaturhistorie (7 T.), Skrivning (1 T.),
praktiske Øvelser (3 T.); 2den Klasse i Historie (3 T.),
Geografi (2 T.) Skrivning (2 T.), 1ste Klasse i Historie
(3 T.), Skrivning (2 T.) 26 Timer.

5. Femtelærer K. M. Kristjansen: ældste Klasse i
Tavleregning (2 T., en Del af Aaret kun 1 T.), Sang (2 T.);
2den Klasse i Tavlugeregning (1 T.), Sang (2 T.); 1ste Klasse
i Regning (2 T.), Sang (2 T.); i Violin- og Orgelspil udenfor
Klassetiden alle Klasser (ældste: 6 T.; 2den: 6 T.; 1ste:
7 T.) 30 Timer.

6. Gymnastiklærer, Sergeant J. L. A. Stæhr alle
Klasser i Gymnastik og Svømning (2 T. i hver Klasse, en
Del af Aaret dog 3 Timer i ældste Klasse; (jfr. det under
Hr. Kristjansen anførte!) 7 Timer.

7. Kapellanen, Pastor H. S. Sørensen, har under-
vist anden Klasse i Bibelforklaring (2 T.) og 1ste Klasse
i Bibelhistorie (2 T.) samt holdt 1 Time kirkehistoriske
Foredrag 5 Timer.

Skematisk Oversigt over Time- og Fagfordelingen:

Fagene:	III. Kl.	II Kl.	I Kl.	Tils.
1. Religion	7	4	5	16
2. Praktisk Skolegjerning	5	"	"	5
3. Dansk m. Stil, Sprogl. og Literaturh.	8	7	7	22
4. Historie	3	3	3	9
5. Geografi	"	2	2	4
6. Naturhistorie	"	3	3	6
7. Naturlære	"	4	2	6
8. Regning	2 $\frac{1}{2}$	2	2	6 $\frac{1}{2}$
9. Matematik	"	4	4	8
10. Opdragelseslære	4	"	"	4
11. Skrivning	1	2	2	5
12. Tegning	2	2	2	6
13. Gymnastik	2 $\frac{1}{2}$	2	2	6 $\frac{1}{2}$
14. Sang	2	2	2	6
Tilsammen Klasseundervisning	37	37	36	110
Musiktimer udenfor Kl. i mindre Hold	6	6	7	19
For Lærerne at besørge	43	43	43	129

III. Seminariets Elever.

Efter de for Seminariet gjældende Bestemmelser maa der ikke optages mere end 30 Elever i en Klasse, og dette Tal overskrides meget sjældent. Da yngste Klasse imidlertid forrige Aar havde 31 Elever, kom anden Klasse dette Aar ganske naturlig til at tælle 31 Elever. Paa Grund af Sygdom, Dødsfald, forandret Livsplan, daarlige Evner o. l. pleje imidlertid ikke sjældent adskillige af de 30 Elever, hvormed vore yngste Klasser i en Række Aar have begyndt, at gaa bort. Det

er desuden her ved Seminariet ikke usædvanligt, at Elever, efter at have været 2 Aar paa Seminariet og efter at have taget første Del af Examen, tage ud et Aar som Huslærere eller Lærere ved mindre Skoler og derefter komme tilbage og gaa i øverste Klasse. Paa den anden Side pleje adskillige at optages i en af de højere Klasser, som ikke fra Begyndelsen af have været Elever paa Seminariet.

Ved Optagelsesprøven, der afholdtes d. 3.—5. Juli 1882 (for Aspiranterne til øverste Klasse ved Slutningen af Sommerferien) indstillede sig ialt 84. Deraf optoges i 1. Kl. 30; i 2. Kl. 2; i øverste Klasse 4, af hvilke de 3 vare tidligere Elever, der havde været ude et Aar; den fjerde havde i Sommeren 1882 underkastet sig endelig Examen i Aarhus, men ønskede at tage Examen om i 1883. Saaledes blev der i alt optaget 36 ny Elever. I Forbindelse med Seminariets tidligere Elever udgjorde de: i 3. Kl. 28; i 2. Kl. 31; i 1. Kl. 30, i alt 89 Elever. Af øverste er i Aarets Løb ingen udgaaet, hvorimod Klassen ved Nytaar optog en Elev til, der dog tidligere havde været Elev i de yngre Klasser, men ved Sygdom havde været nødt til forskellige Afbrydelser; disse 29 Elever udgjøre saaledes Aarets Dimittender. Med Elevantallet i 2den Klasse er i Aarets Løb ingen Forandring sket; Klassen tæller altsaa nu 31. Af yngste Klasse udgik ved Nytaar 1 Elev paa Grund af forandret Livsplan; tilbage er 29. Ved Undervisningsaarets Slutning er i Klasserne: 29, 31 og 29, altsaa det samme Tal, hvormed Aaret begyndte, 89.

Med Hensyn til, af hvilke Samfundslag Eleverne ere udgaaede, kan anføres: af de 29 Elever i øverste Klasse ere 11 Sønner af Gaardmænd, 9 af Husmænd, 5 af Haandværkere paa Landet, 2 af Kjøbmænd i Kjøbstaden, 2 af Skolelærere paa Landet. Af anden Klasse 31 Elever ere: 15 Gaardmandssønner, 4 Husmandssønner, 3 Sønner af Landhaandværkere, 9 Lærersønner (alle paa Landet). Yngste Klasse

tæller 16 Gaardmandssønner, 4 Sønner af Bols mænd og Husmænd, 2 Sønner af Haandværkere, 1 Søn af en Kjøbmand i Kjøbstaden, 6 Sønner af Landsbylærere, ligesom ogsaa den ved Nytaar udgaaede Elev var Skolelærersøn.

Hvad Hjemstedet angaar, ere af ældste Klasses 29 Elever: 7 fra Vejle Amt, Randers A. 6, Maribo A. 4, Odense A. 3, Ringkjøbing A. 2, Aarhus A. 2, Præstø A. 2, Ribe A. 1, Holbæk A. 1, Haderslev A. 1. Af anden Klasses 31 Elever fra: Vejle Amt 9, Odense A. 5, Randers A. 3, Aarhus A. 3, Ribe A. 3, Viborg A. 2, Svendborg A. 2, Præstø A. 2, Ringkjøbing A. 1, Hjørring A. 1. Af yngste Klasses 29 Elever ere fra: Randers Amt 5, Ringkjøbing A. 5, Vejle A. 4, Aarhus A. 4, Odense A. 3, Viborg A. 2, Ribe A. 2, Aalborg A. 1, Svendborg A. 1, Sorø A. 1 og Præstø A. 1. Ialt ere: fra Vejle A. 20, Randers A. 14, Odense A. 11, Aarhus A. 9, Ringkjøbing A. 8, Ribe A. 6, Præstø A. 5, Viborg A. 4, Maribo A. 4, Svendborg A. 3, Sorø A. 1, Holbæk A. 1, Haderslev A. 1, Aalborg A. 1, Hjørring A. 1.

Angaaende Elevernes Alder i de forskjellige Klasser, meddeles følgende Oversigt (affattet efter deres fyldte Aar d. 6. Juni 1883):

	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	32.	Tilsam.
1. Kl.	6.	9.	6.	2.	2.	2.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	29.
2. —	"	6.	7.	5.	4.	1.	4.	1.	"	3.	"	"	"	"	31.
3. —	"	"	5.	4.	6.	3.	2.	1.	3.	1.	1.	1.	1.	1.	29.
I alt	6.	15.	18.	11.	12.	6.	7.	3.	3.	4.	1.	1.	1.	1.	89.

Aarets Dimittender til Examens sidste Del

(i Aarhus) ere:

1. Anders Nielsen Andersen, Vejlbj, Vejle Amt.
2. Ole Andersen, Kousted, Randers A.
3. Hans Brandenburg, Agri, Randers A.
4. Mathias Peter Andersen Buk, Jelling, Vejle A.
5. Albert Vilhelm Carl Christensen, Hvornum, Randers A.

6. Niels Christian Christensen, Vefling, Odense A.
7. Thomas Christensen, Jordrup, Ribe A.
8. Frederik Vilhelm Gørtz, Vissenbjerg, Odense A.
9. Jens Hansen, Gadbjerg, Vejle A.
10. Thorvald Valdemar Hansen, Jelling, Vejle A.
11. Henrik Knudsen Henrichsen, Maribo By og Amt.
12. Christian Jakobsen, Randers By og Amt.
13. Hans Jensen, Indslev, Odense A.
14. Jens Christian Jensen (Mejlby), Stadil, Ringkjøbing A.
15. Jens Christian Jensen (Samsø)- Besser, Holbæk A.
16. Laurs Jensen, Tebbestrup, Randers A.
17. Morten Jensen, Kollerup, Vejle A.
18. Peder Mejer Johansen, Hvirring, Aarhus A.
19. Adolf Jørgen Jørgensen, Mellerup, Randers A.
20. Peder Christoffer Knudsen, Bursø, Maribo A.
21. Anders Olesen, Adslev, Aarhus A.
22. Jørgen Villiam Olsen, Gjedesby, Maribo A.
23. Anders Poulsen, Tvis, Ringkjøbing A.
24. Hans Christian Petersen, Gjørsløv, Præstø A.
25. Niels Peder Pedersen, Ulsø, Præstø A.
26. Vilhelm Hartvig Henrik Petersen, Gjedesby, Maribo A.
27. Henrik Peter Saatterup, Ø. Linneth, Haderslev A.
28. Laurits Thygesen, Vejstrup, Vejle A.
29. Henrik Hansen Vilster, Bjert, Vejle Amt.

Samtlige nuværende Elever i anden Klasse ere indmeldte til første Del i Odense.

Undervisningspengene ere 40 Kr. aarlig. Skolelærersønner ere fritagne; enkelte meget uformuende have ved Ministeriets Bevilling faaet Undervisning for halv Betaling, hvilken Nedsættelse gjælder for et Finantsaar ad Gangen, men sædvanlig fornyes til Udgangen af Seminariet, naar den engang er tilstaaet; i Finantsaaret 1882—83 har den været tilstaaet 9 Elever.

Til Understøttelse for trængende Elever var for nævnte Finantsaar bevilget 1950 Kr.; efter Indstilling af Forstanderen bortgav Seminariets Direktion Beløbet saaledes: 17 Elever af øverste Klasse fik 1190 Kr. (6 Elever fik hver 90 Kr., 5 fik 70 Kr., 6 fik 50 Kr.); 12 Elever af anden Klasse fik 650 Kr. (til 5 Elever 65 Kr. hver, 3 fik 55 Kr. hver, 4 fik 40 Kr. hver); 3 Elever af yngste Klasse fik 110 Kr. (40 Kr., 35 Kr., 35 Kr.). Denne Understøttelse gives først, naar vedkommende ere optagne paa Seminariet og udbetales sædvanlig ved 1. Februar. For indeværende Finantsaar er i dette Øjemed bevilget 2200 Kr.

Desuden have adskillige faaet Understøttelse af Amtsskoleraadet i deres Hjemstavn, medens dog flere Amter intet bevilge til dette Formaal.

Eleverne bo omkring blandt Byens Befolkning; Betaling for Bolig, Kost og Brændsel er 300—330 Kr., udenfor Byen noget billigere; mange leje dog kun Bolig og Brændsel, holde sig selv med tør Kost og spise Middagsmad andre Steder.

Der ydes Eleverne fri Lægehjælp, men ikke fri Medicin. Sundhedstilstanden lader gjerne blandt unge Mennesker, der ere vant til mere Bevægelse i fri Luft, men ikke til meget anstrængende, stillesiddende Arbejde, en Del tilbage at ønske. Nervøs Hovedpine er en af de almindeligste Sygdomme; i det forløbne Aar, da Sundhedstilstanden i øvrigt har været ret god, er der bleven indrettet et lille Badeværelse, hvor et af Elever og Lærere bekostet Styrtebadsapparat er blevet anbragt.

IV. Undervisningen.

Det ny Undervisningsaar begyndte den 16de August 1882 og vedvarer til 1ste Juli 1883. Undervisningen, der har været indrettet efter de derom af Ministeriet tidligere givne „Bestemmelser“, omfatter følgende enkelte Fag.

I. Religionskundskab

1ste Kl. Undervisningen er her væsentlig kun historisk. Første Mosebog er gennemgaaet udførlig efter selve G. T.; de øvrige Mosebøgers Indhold er dels fortalt frit, dels læst efter L. C. Müllers Bibelhistorie, hvortil er føjet en udførlig Oversigt over Jødernes Samfundsforhold efter Moseloven samt over Gudstjenestens forskjellige Dele; videre gennemgaaet indtil Slutningen af Dommertiden; L. C. Müllers Bog benyttet som Grundlag. En Del af Palæstinas Geografi er gennemgaaet (efter Krarup Vilstrup), hvilket fortsættes i Begyndelsen af næste Undervisningsaar. I N. Test. er Matth. Ev. læst og gennemgaaet efter Bibelen med nødvendig Forklaring til. En Time om Ugen holdt et kirkehistorisk Foredrag.

2den Kl. G. Testamentes Bibelhistorie gennemgaaet, dels læst efter L. C. Müller, dels i Foredrag, indtil Israels Riges Ødelæggelse. Apostlenes Gjerninger gennemgaaet efter selve Testamentet med Forklaring til og en Udsigt over de historiske Forhold i Pavli Breve. En Del af Palæstinas Geografi gennemgaaet.

3dje Kl. Efter selve Bibelen gennemgaaet Joh. Evang., Romerbrevet og Esaias 1—12 Kap. G. Test.s Bibelhistorie gennemgaaet examinerisk fra Begyndelsen af Juda Riges Historie (efter L. C. Müllers, dog i de sidste Afsnit kortere, f. Ex. som efter Assens's Bibelhistorie), endvidere historiske Oplysninger om de bibelske Bøger (hvortil Eleverne

have benyttet Rørdams „Oplysninger“ eller Jensen-Foghs Bibelnøgle). Den kristelige Troslære er gennemgaaet dels i Foredrag, dels examinerisk-samtalende; Balslevs Lærebog har udgjort Ledetraaden, og Rørdams „kristelige Lære“ er benyttet som Haandbog; mangfoldige kirkehistoriske Oplysninger ere føjede til. Der er skrevet 6 Stile over religiøse Æmner.

2. Dansk.

1ste Kl. 2 Timer ugl. anvendte til Stile over meget lette Opgaver: Gjenfortællinger, Beskrivelser, Sammenligninger, korte Ordsprogsforklaringer. o. lign., og 1 T. til Diktat. Claudis kortfattede Sproglære er gennemgaaet, Læren om Ordklasserne indtil Udsagnsordenes sammensatte Tider er gennemgaaet efter Claudis større Sproglære. Ved Oplæsning og Analyse er Holm & Ipsens Lærebog II Del benyttet. Holbergs og J. L. Heibergs Komedier, Oehlenschlägers Aladdin, Andersens Æventyr, Th. Lauges Skitser og Æventyr brugte til Oplæsning.

2den Kl. Til Øvelse i Læsning brugt Flors Lærebog. Digterværker af J. L. Heiberg, Paludan-Müller, Chr. K. F. Molbech, Legouve („vore Herrer Sønner og Frøken Døtre“) oplæste. Hele Sproglæren paa Orddannelseslæren nær gennemgaaet (efter Claudis større Sproglære); dertil have Øvelser i Analyse sluttet sig. En Stil ugentlig, afvekslende hjemme og paa Seminariet; i første Tilfælde ere Undervisningstimerne benyttede til Gjennemgaaelse af Stilene og Vejledning ved Udarbejdelsen.

3dje Kl. Øvelse i Læsning fortsat med Anvendelse af Flors danske Lærebog, samt Forelæsning af enkelte Digterværker, som Byron: Korinths Belejring, Shakspeare: Kjøbmanden i Venedig og Macbeth, Ibsen: En Folkefjende, Legouvé: Vore Herrer Sønner og Frøken Døtre, O. Bentzon: Surrogater osv. Hele Sproglæren gennemgaaet, Analysen

fortsat. Stiløvelserne have været drevne paa samme Maade som i 2den Kl.; der er ialt skrevet 32 Stile, hvoraf enkelte over pædagogiske Spørgsmaal. — Med Hensyn til Literaturhistorie bemærkes, at ikke lidet af, hvad der henhører under denne, allerede i de foregaaende Klasser medtages ved Historieundervisningen, ligesom der ogsaa der ved Oplæsning er givet Prøver af vore bedste Forfattere. I øverste Klasse arbejdes der paa at give Eleverne fornøden Oversigt over de vigtigste Literaturperioder; Foredrag over Rune- og Sagalitteraturen samt over de vigtigste Forfattere fra Holberg af ere holdte, hvortil Oplæsning af Literaturprøver have sluttet sig. Eleverne læse S. Müllers Literaturhistorie.

3. Historie.

1ste Kl. 1 Time ugl. er brugt til mundtlig Fremstilling af enkelte Partier i Nordens Historie; saaledes: Den nordiske Oldgransknings Hovedudbytte, de vigtigste Sagnkredse, Vikingetiden med dens Udvandringer, Middelalderens Historieskrivning og de historiske Kæmpeviser. I 1 T. om Ugen er gennemgaaet Tiden fra Kristendommens Indførelse i Danmark til Kristian II med Brug af Allens Haandbog. I Verdenshistorie er Oldtiden gennemgaaet med Bohrs forberedende Lærebog som Grundlag, Grækernes Historie udførligere.

2den Kl. I Danmarkshistorie er Reformationstiden og Frederik II's Tid behandlet udførligere; det øvrige indtil Kristian VII gennemgaaet nærmest efter Allens Haandbog. Af Verdenshistorien er Middelalderens og Reformationstidens Historie gennemgaaet med Blochs Lærebog for Realskoler som Grundlag; Korstogenes og Reformationstidens Historie udførlig fortalt.

3dje Kl. Fædrelandets nyere Historie er foredraget; i sidste Del af Aaret er adskilligt repeteret, og Grundloven er

gjennemgaaet. Nogle af de vigtigste mythologiske Sange ere gjennemgaaede. Af Verdenshistorien er den nyere Historie gjennemgaaet efter Blochs Lærebog, den franske Revolutionshistorie og Frihedsbevægelserne i dette Aaarhundrede udførligere behandlede.

4. Geografi.

1ste Kl. Efter Erslevs Geografi for Realskoler og Seminarier gjennemgaaet Indledningen, Danmark paa Bilandene nær, Mellemeuropas fysiske Geografi og Tyskland, de fire fremmede Verdensdele.

2den Kl. Efter Erslevs Bog, hvad der ikke er læst i 1ste Kl.; en udførligere Fremstilling af Naturen og Folkelivet i vore nordlige Bilande.

5. Naturhistorie.

1ste Kl. Tiden til April Maanedes Slutning anvendt til at gennemgaa og repetere Hvirveldyrenes og Bløddyrenes Naturhistorie med Feddersens Lærebog i Forbindelse med Lützens Nr. 2 som Grundlag. Ved første Gjennemgang benyttedes især Tegninger som Hjælpemiddel, ved Repetition Seminariets naturhistoriske Samling. I Maj og Juni anvendtes Tiden til Botanik, hvoraf Formlæren samt de vigtigste Familier af de frikronede og helkronede Tokimsplanter blev gjennemgaaet. En Eftermiddag om Ugen anvendtes til i Marken at bestemme Planter efter Rostrups „Vejledning“, hvorved Eleverne blive i Stand til at benytte Sommerferien i Hjemmet til at bestemme Planter. Vaupells Botanik er benyttet.

2den Kl. Leddyrene gjennemgaaede efter Feddersens Bog, Insektlæren dog noget udførligere, hvilket lettes ved, at Eleverne som oftest selv have Insektsamlinger som Materiale til selvstændige Undersøgelser; ved Undervisningen

i de øvrige Leddyrs Naturhistorie ere Seminariets Samlinger benyttede. Endvidere er Læren om det menneskelige Legeme gjenemgaaet, hvortil paa passende Steder er knyttet lidt Sundhedslære, og en lille sammenhængende anatomisk og fysiologisk Oversigt sluttede denne Del af Undervisningen. Samtidig er gjenemgaaet Resten af det botaniske System, Plantens indre Bygning, Ernæring og Liv; nogle faa Timer anvendte til at give Eleverne den allertarveligste Forestilling om Grundstofferne og deres Forbindelser som Grundlag for en Forstaaelse af Plantens Ernæring. Naar Aarstiden er til det, gjøres botaniske Excursioner en Eftermiddag om Ugen.

3dje Kl. En Time ugl. Undervisningsøvelse i Naturhistorie og Naturlære.

6. Naturlære.

1ste Kl. Gjenemgaaet og repeteret Naturlæren efter K. Schmidts „Mindre Lærebog i Fysik“ forfra indtil Magnetismen; Læren om Vægtstangen dog mindre matematisk behandlet.

2den Kl. Gjenemgaaet og repeteret Magnetismen, Elektriciteten, Bevægelseslæren, Lydlæren og Lyslæren, væsentlig efter nysnævnte Lærebog, men flere Afsnit, f. Ex. Galvanismen og Svingningslæren i dens forskjellige Former (Tone-, Varme- og Lys-Svingninger), noget fyldigere fremstillede. — I begge Klasser jævnlig foretaget Forsøg med Apparater fra Seminariets Samling.

7. Matematik.

1ste Kl. Eleverne kjende sædvanlig aldeles intet til Matematik, naar de optages, hvorfor der maa gaas langsomt frem i Begyndelsen. De første 3 Maaneder arbejdes alene paa Arithmetik, hvortil benyttes Steens „elementære Arithmetik“, af hvilken Læren om de 4 Regningsarter og Propor-

tioner blev gennemgaaet, samt de tilsvarende Opgaver i Steens Opgavesamling løst; det saaledes læste indøvedes derefter paa Løsning af Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekjendt; efter de 3 Maaneders Forløb anvendtes det meste af Tiden i de følgende 2—3 Maaneder paa Geometrien med Benyttelse af Mundts Lærebog; den allerførste Undervisning i dette Fag anvendtes til at give Eleven en Forestilling om Rumstørrelser i Almindelighed. Derefter deltes Tiden lige mellem Arithmetik og Geometri; i Arithmetik blev efter Steens Algebra gennemgaaet Decimalbrøk, Potens (hvilke to Afsnit senere repeteredes), samt Kvadrat- og Kubikrod; i Geometri indtil 5te Kapitel; Afsnittet er repeteret og anvendt paa Løsningen af en Del Opgaver, for en stor Del af Julius Petersens Opgavesamling.

2den Kl. I Arithmetik gennemgaaet kvadratiske Ligninger, Ligninger med 2 ubekjendte, Differents- og Kvotientrækken, Rod, irrationale og imaginære Størrelser, Logarithmer og deres Anvendelse paa forskellige Slags Rentesregning, paa Kvotientrækken og paa exponentielle Ligninger, samt Egenskaber ved hele Tal, alt efter Steens Algebra; til Indøvelse er løst en Del Opgaver af Bergs Opgavesamling. Af Geometrien er læst Resten af Mundts Bog, og Stereometrien er gennemgaaet uden Lærebog. Algebraen og Geometrien repeterede. Tiden delt lige mellem begge Fag.

8. Regning.

1ste Kl. §§ 1—7 i Bertelsens Regnebog gennemgaaede; enkelte Opgaver dikterede til Løsning paa Klassen. Ved Hovedregning benyttet N. C. Roms Regnehæfter og en hel Del andre Opgaver.

2den Kl. Fortsat efter Bertelsens Regnebog indtil § 15. Ligeledes givet enkelte Opgaver paa Klassen. Hovedregning med Benyttelse af Femmers Bog og en hel Del Øvelser i Talfærdighed.

3dje Kl. Logarithmers Anvendelse paa Renters Regning og Annuiteter indøvet (Bertelsen § 15) og blandede Opgaver (§ 16), samt en stor Del mere sammensatte Opgaver udenfor Bogen. Ved Hovedregning er benyttet Chr. Hansens Hovedregningsbog og desuden givet Smaastykker til Indøvelse i Talfærdighed.

9. Skrivning.

1ste Kl. De første Maaneder af Undervisningsaaet ere anvendte til Indøvelse af Grundtræk af den danske Bogstav-række med Benyttelse af Skoletavlen til Forskrift. Derefter er fulgt en Række Øvelser i Sammenstilling af de forskjellige Bogstavformer og til sidst dansk Sammenskrift.

2den Kl. Den latinske Bogstav-række indøvet paa lig-nende Maade. Latinsk Sammenskrift.

3dje Kl. Sammenskrift med begge Bogstav-rækker. C. N. Bechs Forskrifter benyttede.

10. Opdragelses- og Undervisningslære.

3dje Kl. S. Heegaard „Om Opdragelse“ er gennem-gaaet.

11. Tegning.

1ste Kl. Janniches 4 Hæfter ere tegnede.

2den Kl. I denne Klasse alene geometrisk Tegning.

3dje Kl. Tegning af Konturer efter Gipsornamenter, Klodser, Vaseformer, Planter og udstoppede Dyr.

12. Sang og Musik.

Sang. 1ste Kl. En Del lette Salmemelodier og Folke-sange indøves i Kor uden Brug af Noder. Naar Noderne ere lærte, og Durskalaens Bygning forklaret, indøves denne

først fra C, siden fra andre Tonehøjder; derefter forklares Begrebet Takt. Øvelser i Tonetræfning (Nodelæsning) foretages korvis efter dertil afpassede Toneforbindelser og efter lette Melodier i Berggreens Koralbog; Molskalaen forklares, og enkelte lette Melodier i Mol læres. Til Aarsprøven opgives 50 Salmemelodier.

2den Kl. Der vedblives med Nodelæsning, og hver enkelt Elev høres deri. Fyldigere Udvikling af Skalaformerne, Tonarterne og Taktarterne gives efter „Kortfattet Musiklære“ af H. Kristjansen. De lærte Koraler repeteres, og flere Salmemelodier baade i Dur og Mol læres samt en Del Folkesange efter Holms, Toftes og Rosendals Sangbog. Nogle Salme- og Sangmelodier indøves tistemig. Til Aarsprøven opgives godt hundrede Melodier i Berggreens Koralbog.

3dje Kl. Fortsat Øvelse i Nodelæsning. Resten af Koralbogen læres. Hele Koralbogen repeteres.

Særlig i Vintertiden er der paa Seminariet udenfor Undervisningstiden indøvet trestemmige Sange med en Sangforening, firstemmige Sange med en anden Sangforening af Elever af alle Klasser.

Ved Violinspil øves Eleverne af de forskellige Klasser i Hold. Berggreens Koralbog benyttes mest; ved Siden deraf Folkemelodier og for nogles Vedkommende lette Duetter.

I Orgelspil begyndes med Koralspil, hvilket udgjør det meste af Øvelserne. Berggreens Forspil til Salmemelodierne spilles af de fremmeligere Elever, der ogsaa lære nogle til Indledning og Afslutning af Gudstjenesten passende Orgelstykker.

13. Gymnastik.

Den theoretiske og praktiske Undervisning i dette Fag har omfattet samtlige Øvelser efter la Cours Lærebog samt Voltigering. Øverste Klasse har desuden faaet Øvelse i at undervise og kommandere. I Svømning er Øvelsen kun ind-

skrænket, dels fordi den bedste Tid af Aarets varme Del optages af Examinere og af Sommerferien, dels fordi Søen, hvori der svømmes, ligger for langt borte og er Ferskvandssø.

14. Praktisk Skolegjerning.

Øverste Klasse har Lejlighed til med et mindre Hold Børn at øve sig paa Seminariet under en Lærers Vejledning i at undervise i de forskjellige Skolefag. I Jelling Byskole deltog hver Dag 2 af denne Klasses Elever i Undervisningen hele Dagen, idet de dels ere til Stede under Lærer Jørgensens Undervisning, dels selv faa Lov til at øve sig i at undervise i de forskjellige Fag, dog ikke i Religion. I den sidste Maaned af Undervisningsaaret er hver Dag Halvdelen af Klassens Elever til Stede i Skolen 1—2 Timer for at faa en mere afsluttende Vejledning i at undervise. Der er under Forstanderens Vejledning skrevet 6 Katekisationsudkast (Dispositioner).

V. Udtog af Regnskabet.

(Finantsaaret 1882—83.)

Indtægt.

1. Beholdning fra forrige Aar	814 Kr. 06 Øre
2. Undervisningspengene	2620 — „ —
3. Tilskud fra Seminariefonden	23648 — „ —
4. Andre Indtægter	152 — „ —
Ialt . . .	27284 Kr. 06 Øre

Udgift.

1. Lønninger	10956	Kr. 66	Øre
2. Dyrtidstillæg	1623	— 16	—
3. Honorarer	1862	— 66	—
4. Pensioner	225	— 83	—
5. Understøttelse til trængende Elever . .	1950	— „	—
6. Bibliothek og vidensk. Apparater . . .	639	— 99	—
7. Bygningsvedligeholdelse og Nybygning	7769	— 02	—
8. Inventariets Vedligeholdelse	399	— 44	—
9. Brændsel og Belysning	398	— 85	—
10. Skatter og Afgifter	11	— 20	—
11. Forskjellige Udgifter	249	— 16	—
12. Extraordinære Udgifter	316	— 73	—

Ialt . . . 26402 Kr. 70 Øre

Beholdning ved Regnskabsaarets Slutning 881 — 36 —

Balance . . . 27284 Kr. 06 Øre

Af Udgifterne hidrører omtrent 7700 Kr. fra Nybygninger og større Forandringer i de ældre Bygninger; Dyrtidstillæget omfatter 3 Finantsaar, og en Del af de øvrige Udgifter ere indirekte foranledigede ved Byggearbejderne; disse Beløb tilsammen ere, i Forbindelse med det forøgede Tilskud til trængende Elever, tilstrækkelige til at forklare, at Tilskuddet til Seminariet har udgjort omtrent 10000 Kr. mere i det forløbne Finantsaar end ellers.

VI. Forskjellige Meddelelser.

Som i forrige Aarsberetning meddelt indeholdt Finantsloven for 1882—83 en Bevilling til Opførelse af et nyt Gymnastikhus ved Jelling Seminarium. Dette Arbejde blev da ogsaa udført forrige Sommer og Efteraar. Tegningen til det ny Hus, der udvendig er $26\frac{1}{2}$ Al. \times 14 Al. og er beliggende ved den nordre Ende af den gamle Gymnastiksal i Flugt med Seminariets Hovedbygning, er gjort af Bygningsinspektør, Justitsraad Winstrup i Kolding; Snedker Møller i Jelling overtog Arbejdet efter Akkord. Det hele Hus kostede færdigt 5500 Kr. — Det gamle Hus er nu indrettet til Læseværelse til Brug for Eleverne i deres Fritid, til Musikværelse, Brændehus og forskjellige andre Bekvemmeligheder; Udgifterne ved denne Forandring vare 14—1500 Kr. Det gamle Musikværelse er nu blevet indrettet til Lærerværelse.

Den 29de November plejer at være en Festdag paa Seminariet; paa denne Dag blev nemlig Seminariet i Aaret 1841 indviet. Sædvanlig holdes den Dag et større Skolemøde. Sidste 29de November var det en særlig Festdag. Paa denne Dag indviedes nemlig et Mindesmærke over Seminariets tidligere Forstander H. J. M. Svendsen, hvilket Mindesmærke blev tilvejebragt af hans mange Venner blandt tidligere Elever og andre Venner, særlig her paa Egnen. Det bestaar af en meget anselig, paa Forsiden sleben Granitsten; i denne er indfattet en Broncemedajon, der er udført af Billedhugger Bentzon i Kjøbenhavn; det er rejst paa en Plads ved Vejen fra Seminariets Have til Kirkegaarden; Pladsen er smukt indhegnet og gjør et meget tiltalende Indtryk. D. 29de November 1882 samledes da en 7—800 Mennesker ved den indhegnede Plads, hvor den egentlige

Festtale blev holdt af en af Pastor Svendsens ældste Venner og tidligere Nabopræst H. Svejstrup i Vejen. Derpaa holdtes et Møde i Seminariets ny Gymnastiksal, som paa denne Dag for første Gang benyttedes af en større Forsamling, saa mange som der paa nogen Maade kunde rummes. Ved denne Lejlighed, saa vel som ved et om Aftenen afholdt Festmaal, var der talt af mange, og det hele gav et levende Indtryk af, hvilken stor Velsignelse der har fulgt med H. J. M. Svendsens Virksomhed. Om denne Virksomhed skal hans Mindesmærke staa som et varigt, synligt Tegn.

Den 3dje April 1883 inspiceredes Sangundervisningen af Hr. Sanginspektør Sanne; d. 20de Juni vil Gymnastikinspektøren, Hr. Kammerherre, Oberst Wegener besøge Seminariet.

I denne Sommer vil Seminariet faa et Klaver.

Opgaver ved skriftlig Examen d. 7—10 Maj 1883 (for Seminariets 29 Dimittender og 1 Privatist) vare:

Religiøs Stil (3 Timer): I Henhold til Matth. 10, 32 at udvikle, hvorledes vi skulle bekjende Jesus for Menneskene.

Kateketisk Disposition (2 T.): Jesus Kristus er vor Ypperstepræst.

Dansk Stil (3 T.): Den danske Bondestands Forhold for hundrede Aar siden, sammenlignede med dens Tilstand og Stilling i vore Dage.

Pædagogisk Stil (3 T.): I hvilke Øjemed anvendes Udenadslæren ved Undervisningen, og hvorledes forebygges Misbrugen deraf?

Regning: Nr. 1 (3 Timer). Til en Kurs af $99\frac{1}{4}$ sælger A et Parti Obligationer, som han til Brug ved en Handel har laant af B paa det Vilkaar, at han efter Handelens Slutning skal tilbagebetale B den Sum, Obligationerne sælges for, samt svare ham 6 p. C. p. A. Renter (simpel Rente) af denne. For Salgssummen kjøber A. 558 Tdr. 2 Skpr. 1 Fdk. Rug og 794 Tdr. Byg. Efter 11 Maaneder sælger han alt Kornet, Rugen til en Pris af 103 \mathcal{R} 12 $\frac{1}{2}$ \mathcal{O} for 4 Tdr. 2 Skpr.

$1\frac{1}{2}$ Fdk., hvorved Udsalgsprisen for den overstiger Indkjøbsprisen med 25 p. C.; for Byggen faar han 30 p. C. mere, end han har givet i Indkjøb. Nu betaler han sin Gjæld med Renter til B og har derefter i ren Fortjeneste $21\frac{1}{8}$ p. C. af Obligationernes Salgssum. Der søges:

- I. Indkjøbsprisen for Rugen;
- II. Indkjøbsprisen for 1 Tønde Byg;
- III. De laante Obligationers paalydende Sum.

Besvarelsen maa ved denne og de følgende Opgaver (til hvilke der *ikke* maa medbringes Logarithmetavler) gives saa udførlig, at Fremgangsmaaden tydeligt ses.

Nr. 2 (2 Timer). Paa en rektangulær Mark, 432 Alen lang og 405 Alen bred, kunne 7 Karle og 7 Drengene høste Kornet i $7\frac{1}{2}$ Dag à 10 Timer. Hvor mange Dage skulle 3 Karle og 4 Drengene være om at høste Kornet paa en anden firkantet Mark, hvori 2 Sider, der danne en ret Vinkel med hinanden, ere 216 og 288 Alen, de 2 andre 234 og 378 Alen, naar Karlene arbejde $11\frac{1}{8}$ Time, Drengene $9\frac{3}{4}$ Time daglig?

Hvor mange Karle og Drengene skal der til at høste Kornet paa begge Marker i 9 Dage, naar Arbejdet skal udføres af 4 Gange saa mange Karle som Drengene, Karlene arbejde 11 Timer, Drengene $8\frac{1}{2}$ Time daglig?

(4 Karle antages i alle Tilfælde at kunne udrette lige saa meget som 5 Drengene i samme Tid.)

Nr. 3 (2 Timer). En retstaaende afkortet Pyramides Ende-flader ere regulære Sexkanter. I den ene Endeflade er største Radius = $6\sqrt{3}$ Fod, i den anden er mindste Radius = 6 Fod. Hver af Legemets Sidekanter er = $\sqrt{39}$ Fod. Der søges:

- I. den afkortede Pyramides hele Overflade;
- II. dens Kubikindhold.

Beregningerne udføres med de nøjagtige Størrelser (d. e. i Steden for irrationale Tal maa ikke under Udregningen bruges Værdier, der kun tilnærmelsesvis ere rigtige). Resultaterne angives derimod, for saa vidt de ere irrationale, med 2 rigtige Decimaler.

Geometrisk Tegning (4 T.): Med en Fjerdedel af Tegnepapirets korteste Side som Radius og Papirets Midtpunkt O som Centrum tegnes en Cirkel, hvis Omkreds deles i 12 ligestore Dele. Gjennem hver 2 paa hinanden følgende Delingspunkter tegnes 2 lige store Cirkler, hvoraf den ene gaar gennem O. I hver ydre af disse Cirkler trækkes Radierne til Cirkelens Skæringspunkter med de to ydre Nabocirkler; ligesaa i hver indre Cirkel Radier til Cirkelens Skæringspunkter med de to indre Nabocirkler.

Den først tegnede Cirkel og de Radier i de ydre Cirkler, der gaa til Punkter i den første Cirkel, punkteres; det øvrige trækkes fuldt op.

Frihaandstegning (4 T.): En Kontur efter et Gipsornament.

Skjønkrivning (2 T.): Store og smaa latinske og danske Bogstaver. — Af Regneopgave Nr. 1: med danske Bogstaver fra: Til en Kurs — For Salgssummen; med latinske Bogstaver fra: for Byggen — Der søges.

Optagelsesprøven holdes den 2. Juli d. A. og følgende Dage. Den almindelige Aarsprøves mundtlige Del holdes umiddelbart derefter og slttes den 14. Juli; efter Sommerferien begynder det ny Undervisningsaar den 18. August.

Tillæg.

Oversigt over, hvad der kræves for at optages paa Seminarieret.

„Den, der for at uddannes til Lærer vil optages som Elev paa et af de kongelige Seminarier, maa forevise:

1. **Døbeattest** som Bevis for, at han er fyldt sit 17de Aar. Seminarierets Direktion kan dog paa Indstilling af vedkommende Seminarieforstander meddele Aldersbevilling, naar den paa-gjældende ikke mangler over 2 Aar i den angivne Alder.
2. **Koppeattest.** } Skudsmaalsbog kan, hvis denne haves, be-
3. **Konfirmationsattest.** } nyttes i Steden for særlige Attester.
4. **Lægeattest** for, at han ikke lider af nogen Sygdom, der gjør ham uskikket til at udføre Lærergjerning.
5. **Attest** fra en Lærer om, at han i mindst 1 Aar som Hjælper har deltaget i *Undervisningen i en Skole*, og at han har vist Anlæg til Skolegjerning samt iøvrigt udvist godt sædeligt Forhold. Dette Vidnesbyrd bekræftes tillige af Sognepræsten paa det Sted, hvor Aspiranten har deltaget i Skolegjerning; hvis han har bestyret en Skole paa egen Haand, f. Ex. under Vakance, en Biskole, Vinterskole el. lign., er det nok, at Præsten som vedkommende Skolekommissions Formand udsteder Attesten. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan, naar særlige Omstændigheder tale derfor, tilstaa en Nedsættelse af Tiden til kun at omfatte et halvt Aar. (Denne Attest kræves ikke af de enkelte, som optages uden at ville uddannes til Lærere.)
6. Om det af vedkommende Seminarieforstander forlanges, **Kautionsbevis** for, at Undervisningspengene ville blive betalte i rette Tid (Skolelærersønner ere fritagne for at betale Undervisningspenge).

Han maa endvidere underkaste sig en *Optagelsesprøve*, og, dersom han ønsker at indtræde i yngste Klasse, kræves der:

1. i **Religionskundskab**, at han med egne Ord skal kunne fortælle de vigtigste bibelske Historier og gjøre Rede for de kristelige Hovedlærdomme samt være nøje bekendt med Skriftstederne i Balslevs Lærebog og kunne Luthers lille Katækismus. (Det anbefales at læse en mindre Bibelhistorie i det hele og desuden et særligt Afsnit efter en større Bog.)
2. i **Dansk**, at han skal kunne læse rent og flydende og uden betydelige Sprogfejl kunne skrive efter Diktat. Det anbefales, at han beflitter sig paa en ren, kraftig og smuk Udtale af Sproget med rigtig Betonning, gennem praktisk Indøvelse lærer at kjende de forskjellige Ordklasser, Sætninger og Hovedtrækkene af Sprogets Formlære, samt faar Øvelse i skriftlig Fremstilling af noget nøje bekendt.
3. i **Historie**, at han har Kjendskab til Fædrelandets Historie efter en kortfattet Lærebog, og det er ønskeligt, at han desuden er godt hjemme i et eller andet særligt Afsnit (det behøver ikke at være den ældre Historie).
4. i **Jordbeskrivelse**, at han har almindeligt Begreb om Jordklodens geografiske Forhold med Brug af Landkort, om de naturlige og politiske Forhold i de evropæiske Lande samt Asien og Afrika (særlig de Lande, der udgjorde Skuepladsen for Oldtidens Verdenshistorie) efter en mindre Lærebog og har et nøjere Kjendskab til Fædrelandets Geografi.
5. i **Skrivning**, at han skal kunne skrive en god, tydelig Haand.
6. i **Regning**, at han foruden at være fuldstændig sikker i den store Tabel har Færdighed i de fire Regningsarter med hele og brudne Tal, i Reguladetri eller Forholdsregning samt de simplere Procentforhold, alt anvendt paa lettere, indklædte Opgaver.
7. har Anlæg for **Sang og Musik**. Det er ønskeligt, at han alt ved Optagelsen paa Seminariet kan synge Skalaer, nogle lette Koraler og Folkesange samt har Kjendskab til Begyndelsesgrundene i Fiolin- og Orgelspil. Den, der mangler al musikalsk Begavelse, skal dog kunne optages, naar der enten er Plads ledig, eller hans Fortrin i andre Retninger skjennes at opveje denne Mangel.

Af de enkelte, der, uden at ville uddannes til Lærere, kunne optages for at gennemgaa Seminariets to yngste Klasser, kræves den samme Optagelsesprøve undtagen i Sang og Musik.

I det hele bemærkes, at der ved Optagelsen i yngste Klasse ses mere paa Modenheden og paa den Maade, hvorpaa vedkommende formaar at gjøre Rede for, hvad han har søgt at tilegne sig, samt paa, om han skjønnes under sin Forberedelse at være bleven undervist paa en forstandig Maade, end paa, om han har lært disse eller hine Bøger i dette eller hint Omfang. Det betragtes som meget ønskeligt, at Aspiranten har noget Kjendskab til Verdenshistoriens mest fremtrædende Personer og Begivenheder efter en fragmentarisk Fremstilling, og at han, hvad det matematiske angaar, har noget Begreb om negative Talværdier, om Bogstavregning indenfor de fire Regningsarter samt et saadant foreløbigt Kjendskab til Geometri, som ad Anskuelsens Vej kan opnaas ved Bøger, som Steens „Hovedformerne i Rummet“ eller Møllers „Læren om Rumstørrelser“. Dog kræves der ikke aflagt Prøve i disse Fag, med mindre vedkommende selv ønsker det.“

Til ovenstaaende Fortegnelse over, hvad der kræves for at komme i 1ste Klasse, hvilken Fortegnelse under 11. Juli 1879 er approberet af Ministeriet til Brug for samtlige kongelige Seminarier, kan føjes, at der, for at en Aspirant kan komme i 2den Klasse, kræves en Prøve, som svarer til, hvad der i de forskjellige Fag er gennemgaaet i Seminariets yngste Klasse; for at han kan optages i 3dje Klasse kræves, dels at han har taget første Del af Skolelærerexamen med et tilfredsstillende Udfald, dels at han bestaar en Optagelsesprøve i de øvrige Undervisningsfag, som svarer til det i Seminariets to yngste Klasser gennemgaaede; særlig gjælder dette naturligvis Religion, Dansk (med Stil), Historie og Regning; den, der med tilfredsstillende Udfald har taget udvidet Realafgangsexamen, er fritaget for første Del af Skolelærerexamen (og, om han ønsker det, Historie), naar han tager sidste Del af Skolelærerexamen inden 5 Aar efter Realexamen; ifølge Anordning af 30. August 1881 § 10 gjælder i Fremtiden det samme for dem, som i Juni 1883 eller senere tage almindelig Forberedelsesexamen.“